

своя специфіка номінування – від імен певних політичних діячів до назв тих чи тих місцевостей.

РЕЄСТР АЗВ УРБАНОНІМІВ м. ХАРКОВА

Туз А.С.

Науковий керівник – Жигло О.О., канд. філол. наук, доцент

Важливими у вивченні і пізнанні будь-якого міста є урбаноніми. Вони відображають взаємодію мови та культури.

Урбаноніми – вид топонімів, які позначають власне ім'я будь-якого внутрішньоміського топографічного об'єкта (вулиці, проспекту, бульвару, провулкутощо). Основні функції урбанонімів ідентифікувальна (виділення і розрізнення однотипних об'єктів) та інформативна (орієнтація людини в навколишньому просторі, у місті).

Урбаноніми можуть виконувати й інші функції. Наприклад, функцію відтворення відображеного й збереженого в назві місцезнаходження внутрішньоміського об'єкта відносно іншого значущого об'єкта. Так, один із найвідоміших узвозів Харкова, Бурсацький, отримав свою назву від бурси (духовної семінарії), спорудженої на його території у XVIII столітті.

Також вони виконують функцію повідомлення про події чи людей, яким первісно належала земля, де був споруджений певний об'єкт, або їхнє життя було пов'язане з цим населеним пунктом. Так, наприклад, вулиця 23-го Серпня названа на честь знаменної події – визволення міста від фашистських окупантів у 1943 р.

У Харкові багато вулиць названі на честь відомих науковців, письменників, поетів, художників, політичних і громадських діячів, гетьманів, героїв: Чарльза Дарвіна, Василя Стуса, Павла Скоропадського, Михайла Лермонтова (Лермонтовська), Героїв Чорнобиля, Захисників України тощо. Вулиці Коцарська, Римарська, Гончарівська є типовими представниками вулиць із «галузевими» назвами і т. д.

Виникнення та формування урбанонімів тісно пов'язане із загальними соціокультурними тенденціями розвитку суспільства, державною ідеологією, а також залежить від проявів національної ментальності мешканців певного регіону. Ці аспекти потребують детального розгляду і врахуванням під час системної характеристики урбанонімів певного міста.

Щоб систематизувати, нормалізувати та зберігати ці дані, у містах створюють спеціальні реєстри. Такий перелік містить основні відомості про наявні впорядковані внутрішньоміські об'єкти. Реєстр постійно оновлюється і доступний для широкого кола користувачів.

У Харкові такий реєстр був затверджений 25 грудня 2002 року Харківською міською радою Харківської області на 9 сесії 6 скликання, з метою встановлення точних найменувань урбанонімів (вулиць, провулків, проспектів, в'їздів, проїздів, бульварів, набережних, майданів, шосе, узвозів, тупиків тощо), за якими ведеться внутрішньо-міська адресація, для покращення роботи облікових та оперативних служб у місті, ведення містобудівного та земельного кадастру тощо. Цей реєстр складається зі списку точних і дійсних назв урбанонімів міста. До нього занесені назви українською та російською мовами, зазначено район знаходження урбаноніма, відмічені всі зміни. Тобто, реєстр назв урбанонімів – корисна та важлива річ для будь-якого міста та його жителів.

За даними реєстру на 13 травня 2012 р. в Харкові існувало 2 703 вулиці, провулків, проспектів та інших урбанонімів. Надалі, в основному, змінювалися тільки назви та майже не створювалися нові об'єкти. Найбільші зміни відбулися 20 листопада 2015 року, коли на сесії Харківської міської ради були перейменовані 173 вулиці, чотири парки та сквери, у лютому 2016 року було перейменовано ще 48 вулиць, а у травні 2016 року – 52 вулиці і парк.

ГОЛОВНА ВУЛИЦЯ ХАРКОВА: 10 ЦІКАВИХ ФАКТІВ

Яссін Хатіне

Науковий керівник – Приходько А.М., канд. пед. наук

Сумська вулиця – головна вулиця Харкова. Довжина – 4,2 кілометри. Починається від майдану Конституції, проходить поряд із садом імені Тараса Шевченка, майданом Свободи, Центральним парком імені Максима Горького і закінчується на схрещенні з вулицею Дерев'янка. Далі вулиця переходить у Білгородське шосе. Вулиця дістала назву від дороги до міста Суми, яка тут проходила в XVII столітті.

У 1909 році відбулася перша спроба перейменувати Сумську вулицю. На хвилі ювілеїв її запропоновано назвати Гоголівська. Перейменування тоді не відбулося.

Сумська не найстаріша вулиця міста. Виникла в кінці XVII століття як дорога до міста Суми. Забудова йшла повільно, і в кінці XVIII століття вулиця закінчувалась у районі сучасних вулиць – Скрипника й Римарської. Далі йшов земляний вал, що оточував місто. Захисний вал довго стримував розвиток міста в північному напрямку. Лише на початку XIX століття вал було знесено. За планом 1838 року межі міста були розширені в північному напрямку до